

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 1997 M. SAUSIO 14 D. NUTARIMO NR. 20 „DĖL DIVIDENDŲ UŽ
VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIAS BENDROVIŲ AKCIJAS IR
VALSTYBĖS ĮMONIŲ PELNO ĮMOKŲ“ PAKEITIMO (TAP-21-191) (20-15716(2))**

2021-03-09 Nr. NV-435

Vilnius

Projekto teikėjas – Energetikos ministerija

Projekto tikslas – 1) sudaryti sąlygas valstybės valdomoms bendrovėms planuoti ir kontroliuoti savo pinigų srautus, kad jie būtų pakankami strateginiams tikslams pasiekti; 2) įvesti daugiau aiškumo investuotojams apie planuojamus galimus valstybės valdomų bendrovių dividendus.

Dabartinė situacija:

Vyriausybės 2012 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 199 pritarta, kad akcinė bendrovė „Klaipėdos nafta“, veikdama kaip suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGD terminalas) projekto įgyvendinimo bendrovė, Lietuvos Respublikos teritorijoje įrengtą SGD terminalą suskystintoms gamtinėms dujoms importuoti, priimti ir dujinti ir (ar) papildomoms paslaugoms teikti, įskaitant laikinąją saugojimą, būtiną dujinimo ir vėlesnio tiekimo į gamtinių dujų perdavimo sistemą procesui vykdyti. AB „Klaipėdos nafta“ yra SGD terminalo operatorė. 2012 m. kovo 2 d. buvo sudaryta SGD laivo-saugyklos nuomos sutartis tarp AB „Klaipėdos nafta“ ir SGD laivo-saugyklos nuomotojos Hoegh LNG Limited. SGD nuomos sutartis galioja iki 2024 m. gruodžio 6 d.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus 16-ojo Tarptautinio finansinės atskaitomybės apskaitos standarto „Nuoma“ (toliau – 16 TFAS) pakeitimams, AB „Klaipėdos nafta“ galiojančias nuomos sutartis, kurios atitinka finansinio lizingo kriterijus, balanse apskaitė kaip nuomos įsipareigojimus ir turtą, kaip to reikalauja 16 TFAS nuostatos. Atitinkamai buvo apskaityta ir SGD nuomos sutartis.

Pagal SGD nuomos sutartį, atsiskaitymo valiuta yra JAV doleriai (toliau – USD). 2019 m. sausio 1 d. AB „Klaipėdos nafta“ turtas ir įsipareigojimai buvo apskaityti pagal tos dienos USD/EUR faktinį kursą. Pagal TFAS reikalavimus, įsipareigojimai perskaičiuojami pagal faktinį valiutos kursą kiekvieną balanso sudarymo dieną, t. y. kas mėnesį, o turtui galioja pirminio pripažinimo dienos valiutos kursas. Kadangi USD/EUR kursas nuolat kinta, dėl to atsiranda valiutos kursų svyravimo įtaka nuo perskaičiuojamo balansinio valiutinio įsipareigojimo likučio, o toks susidaręs valiutos kursų pokytis vadinamas nerealizuotu.

Iš šių nerealizuotų valiutos kursų pokyčių atsiranda tiek nerealizuoti nuostoliai, tiek nerealizuotas pelnas bendrovės bendrųjų pajamų ataskaitoje, kurių bendrovė nei prognozuoti, nei kontroliuoti negali. Tuo atveju, kai susidaro reikšminga neigiama nerealizuota valiutos kursų pokyčio įtaka, Bendrovės pelnas yra nepagrįstai sumažintas, dėl to Bendrovė negali pasiekti jai nustatyto nuosavo kapitalo grąžos rodiklio ir atitinkamai įgyvendinti Bendrovei nustatytų tikslų. Tuo atveju, kai susidaro reikšminga teigiama nerealizuota valiutos kursų pokyčio įtaka, Bendrovės grynas pelnas yra nepagrįstai padidinamas, t. y. susidaro situacija, kai grynas paskirstytinis pelnas, nuo kurio skirstomi ir mokami dividendai pagal šiuo metu galiojančias Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ nuostatas, yra didesnis nei faktiškai uždirbtas. Bendrovė, išmokėjusi nepagrįstai dideles dividendų sumas, ilguoju laikotarpiu gali susidurti su nepakankamais pinigų srautais ir neturėti užtektingai lėšų įgyvendinti valstybės jai keliamų ilgalaikių strateginių tikslų. Atkreiptinas dėmesys, kad SGD nuomos sutartis yra didžiausią įtaką turinti nuomos sutartis AB „Klaipėdos nafta“ balansui.

Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu siūlomais pakeitimais siekiama sudaryti sąlygas valstybės valdomoms bendrovėms, taip pat ir AB „Klaipėdos nafta“, dividendus mokėti nuo grynojo pelno, eliminavus nerealizuotą valiutos kursų pokyčio įtaką bei kitas nerealizuoto pelno (nuostolių) sumas. Atitinkamai, kad būtų matoma reali Bendrovės uždirbama grąža, siūloma keisti ir kapitalo grąžos rodiklio apskaičiavimą.

Projekto esmė:

Nustatyti, kad valstybės valdomoms įmonės dividendus mokėtų nuo grynojo pelno, eliminavus nerealizuotą valiutos kursų pokyčio įtaką bei kitas nerealizuoto pelno (nuostolių) sumas.

Derinimas – nutarimo projektas derintas su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija. Ekonomikos ir inovacijų ministerija nepritarė, kad teisinis reguliavimas būtų keičiamas Energetikos ministerijai teikiant atskirą projektą dabar, o siūlo šį keitimą atlikti bendrai su vis Nutarimo peržiūra. Į šią pastabą neatsižvelgta, nes nepriėmus pakeitimo iki 2021 m. balandžio 30 d., Energetikos ministerija turėtų įpareigojimą balsuoti už tokio dydžio dividendus, kuriuos išmokėjus galėtų kilti neigiamų pasekmių Bendrovės finansinei situacijai.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė keletą esminių pastabų, į kurias siūlytina atsižvelgti, arba suderinti neatsižvelgimo argumentus darbo tvarka.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdyje.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė